

Ronja, ryövärintytär

Tehtäväpaketti

KANSALLISTEATTERI

Astrid Lindgren

Ronja, ryövärintytär

Tehtäväpaketti

Tehtäväpaketin ovat laatineet Lappeenrannan lyseon äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja Marika Kesseli ja Herttoniemen yhteiskoulun äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja Eveliina Ventelä.

Tarkkailutehtävät

1. Tarkastele näytelmää seuratesiasi sen eri osa-alueita, joista kokonaisuus syntyy:

- näyttelijäntyö
- lavastus
- puvustus
- musiikki ja äänet
- valot
- videot

Kirjaa heti esityksen jälkeen havaintojasi muistiin. Mikä näistä teki Sinuun suurimman vaikutuksen?

2. Jatka tarkastelemalla mielestäsi kiinnostavinta osa-aluetta tarkemmin:

- Näyttelijäntyö:

Miten esittäjät onnistuivat luomaan uskottavia tai kiinnostavia hahmoja? Voit tarkastella esimerkiksi äänenkäyttöä, liikkumista, eleitä, ilmeitä ja tilankäyttöä.

- Lavastus:

Miten lavastuksen avulla luodaan erilaisia tunnelmia ja tunnistettavia tiloja? Esitys on Kansallisteatterin Suurella näyttämöllä, jossa monenlainen esitystekniikka on mahdollista. Miten sitä on hyödynnetty?

- Valot ja videot:

Miten valot ja videot luovat tunnelmaa eri kohtauksissa? Miten niillä tuetaan lavastuksen tavoitteita? Liittykö esimerkiksi joihinkin hahmoihin tietty valaistus?

- Musiikki ja äänet:

Miten musiikki rytmittää esitystä? Millaista tunnelmaa musiikki ja äänitehosteet luovat?

- Puvustus, naamiointi ja peruukit:

Miten eri hahmoista on rakennettu omanlaisiaan puvustuksen, naamioinnin ja peruukkien avulla? Luodaanko niiden avulla keskenään samanlaisten ja helposti tunnistettavien hahmojen ryhmiä? Entä onko ryhmiä erottavia piirteitä? Saduissa on usein selkeästi erotellut hyvät ja pahat. Onko tässä näytelmässä niin?

Pohdintatehtävät esityksen jälkeen

Alakoululaiset:

1. Olet tarkastellut näytelmän jotakin tai joitakin osa-alueita muita tarkemmin. Kirjoita muistiin, mitä havaintoja teit.
2. Sanna Kangasniemi antaa Helsingin Sanomien arvostelussa 1.12. *Ronja, ryövärintyttäreille* neljä tähteä viidestä. Arvostelu on kauttaaltaan kiittävä.

Lue arvostelu [tästä linkistä](#).

Etsikää ryhmissä, millaisia adjektiiveja tai muita kuvauksia on käytetty seuraavista esityksen osa-alueista:

- Näyttelijäntyö
    - a. Aksa Korttila
    - b. Harri Nousiainen
    - c. Karin Pacius
    - d. Otto Rokka
    - e. lapsinäyttelijät
  - taistelukoreografiat (Kristo Salminen)
  - näyttämösovitus (Akse Pettersson)
  - naamiointi (Minttu Minkkinen), puvustus (Saija Siekkinen), peruukit
  - videosuunnittelu (Pyy Hyttinen)
  - lavastus (Katri Rentto)
  - valot (Kalle Ropponen)
  - äänisuunnittelu, musiikki (Sami Hassinen)
  - koreografia (Panu Varstala)
  - ohjaus (Aleksis Meaney)
3. Vertaa omia katsomisen aikana tekemiäsi havaintoja kriitikon näkemyksiin. Mistä asioista olet samaa mieltä arvostelijan eli kriitikon kanssa? Mistä asioista olet eri mieltä Sanna Kangasniemen kanssa?

Yläkoululaiset:

1. Olet tarkastellut näytelmän jotakin tai joitakin osa-alueita muita tarkemmin. Kirjoita muistiin, mitä havaintoja teit.
2. Sanna Kangasniemi antaa Helsingin Sanomien arvostelussa 1.12. *Ronja, ryövärintyttäreille* neljä tähteä viidestä. Arvostelu on kauttaaltaan kiittävä. Vertaa näkemystäsi Kangasniemen näkemykseen. Mistä olet samaa mieltä hänen kanssaan, mistä eri mieltä? Lue arvostelu [tästä linkistä](#).
3. Arvostelija vertaa esitystä sekä Astrid Lindgrenin kirjaan että sen pohjalta tehtyyn elokuvaan. Oletko itse lukenut teoksen tai nähnyt elokuvan? Millaiset asiat niissä korostuvat? Entä teatteriesityksessä?
4. Vuonna 2023 Viaplaylla alkaa uusi 12-osainen sarja *Ronja, ryövärintyttäreistä*. [Lue lisää sarjasta](#). Tarvitaanko klassikoista mielestäsi uusia tulkintoja? Millä niitä voitaisiin perustella? Miksi ne saattavat ärsyttää joitakuita? ([Katso esimerkiksi uutinen Lindgrenin Saariston lapset -filmatisoinnista](#).)
5. Sanna Vilkmán kirjoittaa Ylen sivuilla otsikolla *Kansallisteatterin Ronja Ryövärintytär on fantasiaseikkailu, joka puhuttelee sekä lasta että keski-ikäisen sisäistä lasta*. [Lue kirjoitus tästä](#). Millä tavalla esitys on mielestäsi suunnattu kaksoisyleisölle?

Sekä alakoululaiset että yläkoululaiset:

1. Kansallisteatterin näytelmä *Ronja, ryövärintytär* pohjautuu Astrid Lindgrenin samannimiseen teokseen. Kirjan nimikin kertoo, kenen tarinaa teoksessa seurataan. Vastaavalla tavalla nimettyjä teoksia ovat myös Lindgrenin *Peppi Pitkätossu* ja *Katto Kassinen* sekä Edgar Rice Burroughsin *Tarzan* ja James Matthew Barrien *Peter Pan*.
  - a. Valitse Ronjan pariin jokin fiktiivinen lapsisankari ja vertaile, mitä eroa ja yhteistä hänellä ja Ronjalla on.
  - b. *Ronja, ryövärintytär* on julkaistu kirjana vuonna 1981. Teoksesta teki aikoinaan poikkeuksellisen se, että seikkaileva päähenkilö oli tyttö.
- Millainen roolimalli Ronja on?
- Tarvitaanko tyttöjä roolimalleiksi, vai onko sukupuolella mitään väliä?
- Onko tärkeää, että päähenkilö on sankari tai sankarillinen?
2. *Ronja, ryövärintytär* kertoo Ronjan ja Birkin ystävydestä, vaikka heidän sukunsa vihaavat toisiaan.
  - Mitä muita sellaisia tarinoita (kirjoja, elokuvia tai pelejä) tiedät, jotka kertovat ystävyksistä tai toisiinsa rakastuneista hahmoista ja joissa ystävyden tai rakkauden tiellä on esteitä?
  - Mitä ystävyden tai rakkauden tiellä olevat esteet ovat?
  - Onnistuuko pääpari ratkaisemaan esteet ja millä keinoin?

3. *Aiheella* tarkoitetaan sitä, mistä kirjan, elokuvan tai näytelmän tarina päällisin puolin kertoo, ja *teemalla* tarkoitetaan sitä, mitä teos käsittelee syvemmin. Esimerkiksi kertomuksessa *Pekka ja susi* Pekka on lammaspaimen ja hän itseään ja ehkä muitakin huvittaakseen huutaa paimenessa ollessaan "susi, susi", jolloin kyläläiset rientävät apuun, vaikka sutta ei ole missään. Lopulta kyläläiset kyllästyvät Pekan temppuiluun, ja kun Pekka taas kerran huutaa "susi, susi", kukaan ei enää tule auttamaan. Myöhemmin selviää, että tällä kertaa susi oli tullut oikeasti paikalle ja syönyt sekä lampaat että Pekan. Voisi sanoa, että tarinan aiheena on toisia petkuttava lammaspaimen. Teemana voi pitää tottelemattomuutta, ihmisen kyvyttömyyttä ymmärtää tekojensa seurauksia tai huomionhakuisuutta, joka kostautuu ikävällä tavalla. *Tulkinta* on katsojan ajatus siitä, mitä teoksella halutaan sanoa.

Mitkä seuraavista ovat mielestäsi Ronjan teemoja? Perustele.

- ystävyys
- ihastuminen
- tottelemattomuus
- vanhempien uhmaaminen
- itsenäistyminen ja kasvaminen
- luonnon kunnioittaminen
- vapaus
- anteeksianto
- kosto
- pelon kohtaaminen

Mitä teos kertoo sinulle tästä teemasta?

Jos sinä tekisit teatteriesityksen, mitä teemaa siinä olisi mielestäsi tärkeä käsitellä? Mikä tulisi aiheeksi? Kuka olisi päähenkiö? Mihin tarina sijoittuisi? Mitä tärkeää haluaisit kertoa teemasta?